

İÇ SULARDA ÇALIŞAN GEMİ VE İÇ SU ARAÇLARI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; iç sularda çalışan gemi ve iç su araçlarının denetim ve belgelendirme işlemlerini yapmak, bu gemi ve su araçlarında çalışacak personele ait niteliklerin belirlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, iç sularda çalışan ticari gemi ve bütün su araçları ile bu gemi ve iç su araçlarında çalışan personeli kapsar.

(2) Seferi kısmen de olsa denizde geçen gemi ve iç su araçları bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

(3) Tatvan Liman Başkanlığı idari sınırlarında çalışan gemi ve su araçları, bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

(4) Kolluk birimlerinin kullanımında bulunan gemi ve iç su araçları bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 10/8/1993 tarihli ve 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 2 nci maddesi ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bağlama kütüğü: Gemi, deniz ve iç su aracının kaydedildiği, ana ve yardımcı kütüklerden oluşan elektronik kayıt sisteminin ve bağlama kütüğü dosyasını,
- b) Belediye: Gemi ve iç su aracının bağlama kütüğüne kaydını yapmakla yetkilendirilmiş belediye başkanlığını,
- c) Bölge müdürlüğü: Gemi ve iç su aracının kayıtlı olduğu bağlama kütüğünün bulunduğu belediyenin ilgili olduğu Denizcilik Müsteşarlığı bölge müdürlüğünü,
- ç) COLREG: 12/12/1977 tarihli ve 7/14561 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü,
- d) Gemi: Adı, tonilatosu ve kullanma amacı ne olursa olsun suda kürekte başka aletle yola çıkabilen her tekneyi,
- e) Gemi sevk ve idarecisi: İç sularda çalışan gemiyi sevk ve idare eden kişiyi,
- f) GT: Gros tonilato'yu,
- g) İç su: Tabii ve suni göller, baraj gölleri, dalyan ve nehirleri,
- ğ) İç su aracı: İç sularda tahsis edildiği gayeye uygun olarak kullanılan gemi dışındaki her türlü tekne ve yapıyı,
- h) İdare: Denizcilik Müsteşarlığını,
- ı) Tam boy: Baş bodoslamasının en üst ön yüzü ile kıç bodoslamasının, arkası düz olan teknelerde aynanın, arka yüzü arasında kalan yatay mesafeyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Gemi ve Su Araçlarının Denetimi ile Belgelendirilmesi

Görev ve yetki

MADDE 5 – (1) İç sularda çalışan gemi ve iç su araçlarının bağlama kütüğüne kaydı için başvurular yetkilendirilmiş belediyeye yapılır.

(2) Tam boyu 15 metre ve üzerindeki gemi ve iç su araçları ile boyuna bakılmaksızın yolcu gemilerinin denetimi ve belgelendirme işlemleri Bölge Müdürlüklerince yapılır.

(3) Tam boyu 15 metrenin altındaki gemi ve iç su araçlarının denetim ve belgelendirme işlemleri belediye tarafından yapılır. Belediyede görevli mühendis, teknisyen veya tekniker unvanına sahip personele İdare tarafından konu hakkında eğitim verilerek sertifikalandırılır. Denetim ve belgelendirme işlemleri sertifikalandırılmış personel tarafından yapılır.

Gemi ve su araçlarının belgelendirilmesi ve kayıt

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında gemi ve iç su araçlarının inşa, tadilat ve bakım-onarımları 5/6/2010 tarihli ve 27602 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gemi İnşa Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır.

(2) Gemi ve iç su araçları, 12/3/2009 tarihli ve 27167 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gemi ve Su Araçlarının Tonilatolarını Ölçme Yönetmeliği hükümleri uyarınca tonilato belgesi almak zorundadır.

(3) İç sularda çalışan ticari gemi ve iç su araçlarının kaydı, kaydın değiştirilmesi, terkin ve yenilenmesi 14/9/2009 tarihli ve 27349 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bağlama Kütüğü Uygulama Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır.

(4) Gemi ve iç su araçlarının sahibi veya kanuni temsilcisi, Ek-1’de yer alan İç Suya Elverişlilik Belgesi almak için belediyeye başvurur. Denetimler sonucunda, tekne, makine ve genel donatım bakımından bu Yönetmelikte belirtilen şartlara uygun durumda olduğu anlaşılan gemi ve iç su araçları için, denetimi yapan tarafından aracın şartlara uygun durumda olduğunu belirten bir denetim raporu düzenlenerek ilgili belediyeye verilir. Belediye bu rapora dayanarak, İdare tarafından hazırlanan veri tabanı programını kullanarak gemi ve iç su araçlarına beş yıl geçerli olan iç suya elverişlilik belgesi düzenler ve bu belge belediye başkanı tarafından imzalanarak müraacaat sahibine verilir.

(5) Tam boyu 15 metrenin altındaki gemi ve iç su araçlarına donatanın talebi üzerine iç suya elverişlilik belgesi düzenlenir.

(6) Belgenin geçerlilik süresi içinde niteliklerini kaybetmiş olduklarından şüphe edilen gemi ve iç su araçları aynı süre içinde tekrar denetlenebilir. İç suya elverişlilik belgesinin gemi ve iç su araçlarında bulundurulması zorunludur.

(7) İç suya elverişlilik belgesi olmayan yahut belgesinin süresi bitmiş olan gemilerin yola çıkmasına izin verilmez. Her hangi bir sebeple bu Yönetmelikte belirtilen niteliklerini kaybetmiş olan geminin iç suya elverişlilik belgesi ilgili belediye başkanlığı tarafından iptal edilir.

Gemi ve su araçlarının denetimi

MADDE 7 – (1) Bölge müdürlükleri ve belediyeler 17/11/2009 tarihli ve 27409 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gemilerin Teknik Yönetmeliğinde belirlenen esaslar dâhilinde gemi ve su araçlarının kapasitelerini belirler.

(2) İdare, bağlı birimlerin görev ve sorumluluk alanlarını belediye başkanlığı bazında belirlemeye yetkilidir.

(3) Bölge müdürlüğü veya belediye tarafından;

a) İç suya elverişlilik belgesi düzenlenmesine yönelik kara ve su üstü sörveyi yapılarak, gemi veya su aracının tahsis edildiği hizmete uygun olup olmadığının tespiti için başlangıç sörveyi,

b) İç suya elverişlilik belgesinin devamlılığını ve geminin tahsis edildiği hizmet için yeterliliğinin uygunluğuna yönelik olarak mevcut belgenin yıldönümü tarihinin 3 ay öncesi ile 3 ay sonrası aralığında yıllık sörvey,

yapılır.

(4) İç suya elverişlilik belgesinin verilmesi için başlangıç sörveyine esas olarak kara sörveyi yapılır.

(5) Yolcu gemilerinde yıllık sörvey, su üstü sörveyi olarak her yıl yapılır. 10 yaşına kadar yolcu gemilerinin kara sörveyi beş yılda bir yapılır. 10 yaş üzerindeki yolcu gemilerinde ise 5 yıllık süredeki 2 nci veya 3 üncü yıldönümünde kara sörveyi yapılır. Yolcu gemisi hariç diğer gemilerde yıllık sörveylere yönelik olarak su üstü sörveyi her yıl, kara sörveyi ise 5 yılda bir yapılır. Bu gemilerden 15 yaş üzerindeki 2 nci veya 3 üncü yıldönümünde kara sörveyi yapılır.

(6) Kara sörveyi, aşağıda belirtilen hususlarla ilgili olarak teknenin karada yapılan muayenesidir. Teknenin kara sörveyinin yapılabilmesi için tekne karaya alınmış durumda ve omurga ile sualtında kalan yüzeylerinin ayrıntılı olarak incelenebilmesini temin etmek için, zeminden itibaren yeterli bir yükseklik sağlanmış olmalıdır. Ek-2’de yer alan kara sörvey raporuna uygun olarak yapılacak kara sörveyinin kapsamı;

a) Tekne yapısı ile birlikte harici kaplamaların kalınlık ile sac teknelerin kaynaklarında deformasyon olup olmadığı, bağlantı düzenlerini de içermek üzere, direkler, kaportalar, ışıklık kaportaları, kasaralar, kapılar, hava firar ve iskandil boruları, bordadan boşaltım ağızları gibi su geçimez özelliği olan düzenler ve bunların sızdırmazlık ve kapama tertibatları,

b) Soğutma suyu devrelerinin, süzgeçlerin ve tüm borda çıkışlarının kontrolü,

c) Dümene ve şaft, şaft kovani, salmastra elemanları ve flençleri, dümene rodu, şaft yatakları, dümene yelpazesi sızdırmazlık ve çatlak kontrolü,

ç) Pervane ve kanatları kontrolü, tekne kalafatı raspa edildikten sonra macunlanıp su kesiminin altı zehirli boya ile ahşap teknelerde bordaların ahşap koruyucuları vemikle, sac ve fiber teknelerde ise borda boyası ile boyandığı ve katodik koruma (tutyalama) kontrolü,

d) Çapa ve zincir bağlantılarının kalınlıklarının kontrolü: Demir zincirinin çapı % 5’den fazla azalmış ise değiştirilmesi, ağırlığı orijinal ağırlığının % 9’unun altına düşmüş olan göz demirlerinin de değiştirilmesi istenir. Ayrıca, kalınlığı orijinal kalınlığına göre % 10’dan fazla azalmış olan tekne donanımlarının yenilenmesi,

e) Bu Yönetmelikte belirtilen şartları gerçekleştirilemeyecek derecede hasar görmüş olan tekne donanımlarının onarılması veya yenisini ile değiştirilmesi,

şeklindedir.

(7) Gemi ve iç su araçları; yapısal ve teknik nitelikleri bakımından Gemilerin Teknik Yönetmeliğinde düzenlenen idari liman seferi yapan gemiler için istenilen gereklilikleri sağlar.

Çevre denetimi

MADDE 8 – (1) İçme ve kullanma suyu temin edilen iç sularda; akaryakıt ile çalışan kayık, motor ve benzeri araçların kullanılmasına izin verilmez. Yelkenli, kürekli veya akümülatör ile çalışan vasıtalara ve sallara izin verilebilir. Ancak, göl yüzey alanının çok büyük olması nedeniyle yöre halkının; güvenlik, toplu taşıma, su ürünleri çıkarılması gibi gerekli ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, akaryakıt ile çalışacak gemi ve iç su araçlarının kullanılmasına su alma yapısına 300 metreden daha yakın olmamak şartıyla Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne izin verilebilir. Bu amaçla kullanılacak araçlarda oluşabilecek her türlü atık su ve sintine suyunun artıdıktan sonra bile içme ve kullanma suyu rezervuarına boşaltılması yasaktır.

(2) Gemi ve iç su araçlarında oluşan çöp, pis su ve sintine suyu gibi yağlı atıkların iç sulara boşaltımı veya deşarjı yasaktır. Bu atıkların su çevresini kirletmeyecek şekilde depolanmasının sağlanması ve bertarafı ile ilgili 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuatta tanımlanan usul ve esaslara uyulması zorunludur.

(3) Gemi ve iç su araçlarında oluşan atıkların bertarafı ve tehlikeli, yanıcı, parlayıcı ve zehirli maddelerin taşınmasına ilişkin hususların denetimi bölge müdürlüğü veya belediyece yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Gemi Personelinin Sınav, Belgelendirme ve Kütükleme İşlemleri

Gemi sevk ve idare belgesi alma şartları

MADDE 9 – (1) Ek-3 (A)'da yer alan gemi sevk ve idare belgesini almak isteyenler onsekiz yaşını doldurmuş, en az ilkokul veya ilköğretim mezunu olmak kaydıyla, Ek-3 (B)'de yer alan kıdemli gemi sevk ve idare belgesini almak isteyenler ise, gemi sevk ve idare belgesi ile üç yıl hizmet yapmak ve sınırlı vardiya zabitliği kursunu İdare'nin onayladığı bir eğitim kurumunda başarı ile bitirmek kaydıyla, belediyeye, bir dilekçe ile birlikte aşağıdaki belgeleri sunmaları gerekir.

a) T.C. Kimlik Numarası.

b) Öğrenim belgesi örneği.

c) Sağlık raporu.

ç) 8 adet fotoğraf.

d) Kıdemli gemi sevk ve idare belgesi için bu Yönetmelik kapsamındaki gemi ve iç su araçlarında 3 yıl görev yaptığının dair belediye tarafından onaylanmış hizmet belgesi ve sınırlı vardiya zabitliği kursu başarı belgesi.

(2) Gemi sevk ve idare belgesi ile kıdemli gemi sevk ve idare belgesi on yıl geçerlidir. Bu sürenin bitiminde talep edilmesi ve son altı ay içerisinde alınmış sağlık raporu sunulması halinde belgeler yenilenir.

Sınav ve sınav komisyonu

MADDE 10 – (1) Belediye, 9 uncu maddede belirtilen şartları taşıyan isteklerin sundukları belgelerin belediyece onaylı birer suretini, sınavın yapılacağı tarihten en az on beş gün önce İdarenin en yakın bölge müdürlüğüne gönderilir.

(2) Gemi sevk ve idare belgesi sınavı ile kıdemli gemi sevk ve idare belgesi sınavı, en yakın bölge müdürlüğünün belirlediği güverte veya makine uzmanından oluşan bir başkan ile belgeyi düzenleyen ilgili birimden iki temsilcinin katılımıyla oluşan bir sınav komisyonu marifetiyle yapılır.

(3) Sınavlar, gemi sevk ve idare belgesi için; COLREG kuralları, basit seyir bilgisi, gemicilik, denizde emniyet konularından, kıdemli gemi sevk ve idare belgesi için; seyir, gemicilik, denizde haberleşme, denizde güvenlik, yük işlemleri ve gemi stabilitesi konularından yazılı olarak İdarenin en yakın bölge müdürlüğüne yılda iki defa Nisan ve Ekim ayları içerisinde ilk mesai gününde bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılır. Yazılı sınavda başarılı olanlardan gemi sevk ve idare belgesi için ayrıca uygulamalı tekne kullanma sınavı yapılır. Gerekli görülen durumlarda ilave sınav yapılabilir. Bölge müdürlüğü tarafından sınavlar yetkili belediye mahallinde yaptırılır. Yukarıdaki sınavlardan başarılı sayılmak için 100 üzerinden en az 50 puan almak gerekir.

(4) Sınavı kazananlar için İdarenin en yakın bölge müdürlüğüne evraklarının muhafaza edildiği bir sicil dosyası ve personel kütüğü oluşturulur. Gemi sevk ve idare belgesi veya kıdemli gemi sevk ve idare belgesi almaya hak kazananlar ya da yenilene talepleri olumlu karşılananlar için en yakın bölge müdürlüğü söz konusu belgeyi düzenleyerek yetkili belediye başkanlığına gönderir. Gemi ve iç su aracı personel kütük defterine gerekli kayıtlar yapıp, harcı tahsil edildikten sonra belge sahibine teslim edilir.

Personel kütük defteri

MADDE 11 – (1) Gemi sevk ve idare belgesi vermekle görevli bölge müdürlüğüne Ek-4'te yer alan Gemi ve İç Su Aracı Personel Kütük Defteri tutulur.

(2) Bu deftere, gemi sevk ve idarecisinin belgesinde yazılı kayıtlar ile sonraki belge işlemleri yazılır.

İç sularda çalışacak geminin personel donatımı

MADDE 12 – (1) İç sularda çalışacak tam boyu 35 metreden küçük gemiler, gemi sevk ve idarecisi belgesi veya usta gemici yeterlik belgesine sahip olanlar tarafından, tam boyu 35 metre ve daha büyük gemiler ise kıdemli gemi sevk ve idare belgesine veya sınırlı vardiya zabiti yeterliğine sahip olanlar tarafından sevk ve idare edilir.

(2) 50 GT'den büyük gemilerin personel donatımı, gemilerin gemi adamları ile donatılmasına ilişkin mevzuat hükümleri kapsamında liman sefer bölgesi için belirtilen donatımasız alınarak yapılır. Bu fıkra hükmü kapsamında sınırlı vardiya zabiti tarafından sevk ve idare edilmesi gereken gemiler, kıdemli gemi sevk ve idare belgesine sahip olanlar tarafından da sevk ve idare edilebilir.

(3) Tam boyu 10 metreden küçük balıkçı tekneleri, amatör denizci yeterlik belgesine sahip kişiler tarafından da sevk ve idare edilebilir. Boyları 8 metreden küçük balıkçı tekneleri miço veya üstü yeterliliğine sahip olan gemi adamı tarafından da idare edilir.

Kürekli tekne kullanıcıları

MADDE 13 – (1) Devamlı olarak kürekle sevk ve idare edilecek kadar küçük olan motorsuz ve yelkensiz tekneleri idare edeceklerin herhangi bir yeterlik belgesine sahip olmaları zorunlu değildir.

Sağlık yoklaması

MADDE 14 – (1) Gemi sevk ve idarecisi belgesi veya kıdemli gemi sevk ve idare belgesi alabilmek için sunulması gereken sağlık raporunda, 26/9/2006 tarihli ve 26301 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sürücü Adayları ve Sürücülerde Aranacak Sağlık Şartları ile Muayenelerine Dair Yönetmelikte "B" sınıfı sürücü belgesi alabilmek için gerekli sağlık koşulları aranır. Sürücü olabileceğine dair sağlık raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarından alınacak olan sağlık raporlarının süresi beş yıldır. Gemi sevk ve idarecisi her beş yılda bir sağlık muayenesi yaptırmak zorundadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Gemi ve iç su araçlarının gözetimi

MADDE 15 – (1) Gemi veya iç su araçları:

a) Bağlı oldukları rıhtım, iskele ve tesiste, demirde, operasyon ve seyir sırasında sahipleri veya işleticileri tarafından emniyet açısından devamlı göz önünde ve kontrol altında bulundurulur.

b) Seyir halinde olması durumunda, yedekleyen tekne tarafından devamlı kontrol altında bulundurulur, gündüz ve gece yedekleyen ve yedeklenen tekne çatışmayı önleme kurallarına uygun işaret çekip, hiçbir zaman sürüklenmeye bırakılmaz.

c) Can ve mal güvenliği ile çevre temizliğine bir tehdit oluşturabilecek durumlarda ise, gemi veya iç su aracının sahibi veya işleticisi gerekli olduğu zamanlarda bir gözcü görevlendirir. Bu araçlar, gerekiyorsa geceleri aydınlatılır.

ç) İç sularda taşımacılık yapmaları halinde, tehlikeli, yanıcı, parlayıcı ve zehirli madde ile radyoaktif madde taşınması yasaktır. Bu husus kontrol ve gözetim altında bulundurulur.

d) Sahip ve işleticileri, bu maddede belirtilen konularda ilgili belediyeye karşı doğrudan sorumludur.

Bayrak çekme yükümlülüğü

MADDE 16 – (1) İç su araçları ve gemiler, güneşin doğuşu ile batışı arasında Türk Bayrağı çekmek zorundadır.

Gemi ve iç su araçlarının adı

MADDE 17 – (1) Gemi ve iç su araçlarının adı, bağlama kütüğü numarası ve bağlama kaydının yapıldığı belediye adı Bağlama Kütüğü Uygulama Yönetmeliğinin 11 inci maddesine uygun olarak yazılır.

Yükümlülükler

MADDE 18 – (1) Gemi ve iç su araçlarındaki sahiplik, cins, boyut veya benzeri her türlü değişiklikler en kısa sürede gemi ve su aracı sahibince, ilgili bölge müdürlüğüne veya belediyeye bildirilir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 19 – (1) 21/10/2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İç Su Araçları Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

İntibak

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Mevcut durumları bu Yönetmelik hükümlerine uymayan gemi ve iç su araçları ile gemi sevk ve idarecileri bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde durumlarını bu Yönetmelik şartlarına uygun hale getirirler.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Denizcilik Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.

[Eki için tıklayınız](#)